

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/122/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219200082
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8219200082.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočky zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Po, vložka č. 2990/B, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s. r. o., so sídlom Ventúrska 16, 811 01 Bratislava, IČO: 47 234 547, proti žalovanej: R. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, XXX XX A., o zaplatenie 470,03 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6Csp/5/2019-63 zo dňa 17.09.2019, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a žalovanej nepriznal žiaden nárok na náhradu trov konania.

2. Citoval ustanovenia § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1,2,3,5 a 9, § 54 ods. 1, § 54a, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103, § 879v a § 565 Zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b), § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

3. V odôvodnení uviedol, že posúdil právny vzťah medzi stranami založený zmluvou o úvere zo dňa 16.07.2015 podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako spotrebiteľský právny vzťah, u ktorého Občiansky zákonník špecifikuje jeho pravidlá. Vzhľadom na začatie konania dňa 17.01.2019 (doručenie žaloby) po nadobudnutí účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (05.12.2018), v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka v spojení s § 879v Občianskeho zákonníka ex offo skúmal, či v danom prípade žalobca, resp. pôvodný žalobca uplatnil na súde pohľadávku vyplývajúcu zo spotrebiteľského vzťahu predtým, ako došlo k jej premlčaniu. Zaoberal sa splnením podmienok predčasného zosplatenia úveru a zistil, že k jednostrannému zosplateniu úveru právnym predchodcom žalobcu podľa jeho tvrdení došlo 02.02.2016, kedy bola žalovaná v omeškaní najmenej 3 mesiace, a to so splátkou splatnou 15.10.2015 a v lehote na platné uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka, s ktorou je spotrebiteľ

v omeškaní tri mesiace, tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že premlčacia lehota v zmysle druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a pre ktorú k zosplateniu došlo (teda zosplatenie spotrebiteľského úveru vyvolala), v danom prípade 15.10.2015 a uplynula 15.10.2018. Pokiaľ žalobca doručil na súd žalobu až 17.01.2019, potom je potrebné konštatovať, že v danom prípade žalobca v konaní uplatňuje premlčané právo, ktorého vymáhaniu bráni § 54a Občianskeho zákonníka a v súdnom konaní ho preto nemožno priznať. Dodal, že na základe tohto záveru bola žaloba súdom zamietnutá pre jej nedôvodnosť, vzhľadom k čomu bolo nadbytočné ďalej sa podrobne zaoberať posudzovaním náležitostí zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

4. O nároku na náhradu trov rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s článkami 4 a 17 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalovanej ako úspešnej v spore by patril nárok na náhradu trov konania, avšak náhradu trov konania si neuplatnila, preto v súlade s uvedenými princípmi rozhodol tak, že jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, v zákonnej lehote. Namietal, že súd prvej inštancie v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcom uplatnený nárok z úverovej zmluvy nemožno priznať z dôvodu premlčania práva žalobcu v celom rozsahu vzhľadom na právnu úpravu § 103, § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Nesúhlasil s tým, že premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva. Je toho názoru, že z ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach vzniká veriteľovi právo na zosplatenie dlhu v celej výške len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje právo veriteľa, nie jeho povinnosť. Ak by veriteľ nevyužil svoje právo na splatenie celého zvyšku dlhu, naďalej by bol oprávnený požadovať len zaplatenie už splatných splátok, t.j. premlčacia doba by plynula každej splátke samostatne. Zo súdom uplatňovaných ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva len obmedzenie veriteľa za akých podmienok môže uplatniť svoje právo na zosplatenie celej pohľadávky, t.j. až po uplynutí 3 mesiacov s omeškaním splatnej splátky. Predmetné ustanovenia však nemajú žiaden vplyv na plynutie premlčacej doby. Do momentu predčasného zosplatenia dlhu (02.02.2016) sa jednotlivé mesačné splátky premlčávajú samostatne, a až ku dňu 03.02.2016 sa mohli stať splatnými zvyšné splátky splatné po 15.01.2016. Žalobca dodržal postup v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka keďže na základe predloženého oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bol úver veriteľom zosplatený až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splatných splátok. Právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 02.02.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovanej splatný v celom rozsahu. Nasledujúci deň, t.j. 03.02.2016 veriteľ mohol svoje právo vykonať prvý raz. Žalobný návrh bol podaný na súd dňa 17.01.2019, t.j. v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka si žalobca svoj nárok uplatnil v zákonnej trojročnej premlčacej dobe minimálne v rozsahu splátok zosplatených k 02.02.2016. Vzhľadom k týmto uvedeným skutočnostiam žalobca žiadal, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach a z nich vychádzajúceho správneho právneho posúdenia súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

9. Z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplýva, že predmetný spor vznikol zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO a.s. (právnym predchodcom žalobcu) ako dodávateľom a žalovanou ako spotrebiteľom dňa 16.07.2015. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru vo výške 451,14 eura, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť prostredníctvom 36 pravidelných mesačných splátok vo výške 18,79 eura. Dňa 18.01.2019 žalobca podal žalobu voči žalovanej o zaplatenie 470,03 eura s príslušenstvom.

10. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

12. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

13. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba plynie samostatne. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá OZ viaže na jednotlivé splátky a nie na celý dlh. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ vyvolať jednostranným právnym úkonom. Ak toto právo nevyužije, celý dlh sa bude premlčovať odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Situácia sa zmení, ak veriteľ účinne uplatní zaplatenie celej pohľadávky naraz.

15. V ustanovení § 103 OZ, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 OZ špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety prvej, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, neplynie teda odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ). Podľa vety druhej v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti majúce byť splatné splátky, premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§103 OZ), avšak tej, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 OZ. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 OZ veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva.

16. Ak teda veriteľ právo na zosplatnenie v budúcnosti splatného dlhu nevyužije, jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne odo dňa splatnosti každej z nich až do ich zaplatenia; ak účinne uplatní zosplatnenie celého dlhu, pre zvyšok dlhu, ktorý mal byť pôvodne zaplatený v splátkach, začína plynúť premlčacia lehota od splatnosti tej nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej k uplatneniu predčasnej splatnosti dlhu došlo.

17. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ modifikuje § 565 OZ vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Podľa neho je strata výhody splátok podmienená tým, že musí ísť o a) spotrebiteľskú zmluvu, b) strata výhody splátok nenastáva automaticky pre nesplnenie niektorej splátky, ale až po uplatnení práva veriteľa; veriteľ môže toto právo uplatniť najskôr až po uplynutí lehoty 3 mesiacov od omeškania dlžníka so zaplatením splátky,

c) veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky. Obsahom upozornenia dlžníka je, že veriteľ si uplatňuje právo na jednorazové zaplatenie celej pohľadávky naraz.

18. Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 10.02.2016 (č.l. 24 spisu) pôvodný veriteľ upovedomil žalovanú o tom, že nakoľko poskytnutý úver nesplácala riadne a včas napriek opakovaným výzvam, ku dňu 02.02.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru. Ako z vykonaného dokazovania zistil súd prvej inštancie, dlžnou splátkou, pre ktorú nastalo zosplatenie pre predmetný úver, je splátka splatná dňa 15.10.2015, od uvedeného dátumu začala plynúť premlčacia lehota v zmysle § 103 OZ, čiže od nezaplatenia splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Premlčacia doba uplynula dňa 15.10.2010. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná až dňa 17.01.2019, t.j. po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby, súd prvej inštancie správne postupoval ak žalobu žalobcu zamietol.

19. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

20. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

21. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej v zásade vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadřila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z článku 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania, preto žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.